Forfatter: Chievitz, Poul

Titel: Udrag fra Fra Gaden

Citation: Chievitz, Poul: ”Fra Gaden”, i Chievitz, Poul: *Fra Gaden*, udg. af Esther Kielberg ; Uffe Andreasen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 16. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-chievitz01-shoot-idm139771790513184/facsimile.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Fra Gaden

men Beundring af den unge Pige og skjænke hende mit fulde Hjertes udelte Tilbedelse; men jeg fandt Erstatning i den interessante Stilling, jeg besluttede at indtage, den nemlig, at vække hendes slumrende Anstændighedsfølelse; og jeg følte en retmæssig Stolthed ved saaledes at fuldende, hvad Moderen saa herligt havde begyndt, og at uddanne denne skjønne Sjæl til det Ideal, mit Hjerte forlangte. Jeg saae mig istand dertil; thi mit Forhold i Huset var i kort Tid bleven en Fortroligs. Jeg saae mig ogsaa nødsaget til at begynde øiebliklig; thi af enkelte Yttringer forekom det mig, som om Moderen allerede fandt at Tiden var kommen, da jeg kunde udtale mine Følelser. Heri var jeg ikke fuldkommen af samme Mening som hun; men selv om jeg vilde have taget mindre Hensyn til det Upassende i en Forlovelse efter et saa kort Bekjendtskab, saa maatte jeg dog for min Roligheds Skyld opsætte denne, indtil jeg grundigt havde sonderet Emilies Hjerte; thi skulde det imod Formodning vise sig, at hun ganske savnede den omtalte Følelse, denne Ankergrund for alle qvindelige Dyder, da var der Intet at bygge paa, og jeg maatte trække mig tilbage, hvor smerteligt det end vilde være; thi som Ida, Gräfin v. Hahn-Hahn saa skjønt siger: »Besser ist es, dass dein Herz in einem Jahre leidet, als in deinem ganzen Leben nie verstanden zu werden.«

Gjennemtrængt af Vigtigheden af mit paatagne Hverv og overbeviist om dets Vanskelighed, skred jeg til Værket, idet jeg efter en moden Overveielse valgte den Operationsmethode, der tilbød sig ved de mange forargelige Historier, Livet i Hovedstaden daglig giver tilbedste. Jeg benyttede dertil de Tider, som efterhaanden bleve hyppigere og hyppigere, naar Fruen i et eller andet Ærinde gik bort, og lod os blive ene; men jeg traf en uventet Modstand i en besynderlig Tolerance eller snarere Undskyldelseslyst, hvormed Emilie ved de forskjellige Historier mødte mine strenge Udfald mod Usædelighed og Umoralitet, og som nødte mig til at forandre Terrain, saa jeg, istedetfor at holde mig til Facta, maatte opstille givne Forhold, hvor ingen Undskyldninger kunde finde Sted. Det lykkedes, Emilies Modsigelser faldt bort, og jeg syntes daglig at spore de forventede Virkninger. Imidlertid havde jeg nær nedbrudt Alt, hvad jeg havde opbygget, ved uforsigtigt at begynde en lignende Samtale en Aften, da en ung Mand, ved Navn Flint, var tilstede. Denne unge Mand har tidligere givet Emilie Underviisning i Musik, og kommer af og til i Familien, skjønt Tanten ikke seer ham gjerne, da hans ligefremme, for ikke at

sige raa og udannede Manerer, kun lidet stemmer overeens med hendes Ideer om Velanstændighed. Og da jeg saaledes hiin Aften tog Anledning af en ny Comedie, hvorom Talen dreiede sig, til med megen Følelse at ivre imod den gjennem den nyere franske Literatur indstrømmende Umoralitet, afbrød han mig paa eengang med det Spørgsmaal, om jeg gav Timer i Skolerne i Religion. Jeg svarede benægtende.

Jeg troede det, bemærkede han, og jeg tænkte, at De nu øvede Dem til imorgen.

Jeg blev indigneret, Fruen ogsaa, men Emilie lo; og inden jeg fik samlet mine Tanker, for med et værdigt Svar at tilbagevise denne uanstændige Afbrydelse, var han og Emilie dybt inde i en lattermild Samtale, som endte med, at de begge fløi hen til Pianoet, og det uden at sige Velbekomme, hvad der dog er Skik og Brug, naar man reiser sig fra Bordet; og ikke at tale om det upassende i at reise sig, førend alle have afspiist, jeg for min Part var idetmindste langt derfra. Jeg yttrede min Misfornøielse for Fruen, som beroligede mig med det Løfte, at hun vilde foreholde Emilie det Urigtige i hendes Opførsel; og da jeg kom den næste Dag, fandt jeg hende ogsaa meget alvorlig og meget opmærksom. Jeg arbeidede nu ufortrødent fremad, og endelig gav Hændelsen mig en for min Stolthed som Pædagog og for mit Hjerte lige behagelig Forvisning om, at mit Arbeide ikke var spildt. Fru Linds Mand, Justitsraaden, kom nemlig en Aftenstund og fortalte en skandaløs Scene, som var fremkaldt ved deres Huusjomfrues slette Opførsel. Denne, som kun havde været i fjorten Dage i deres Huus, og paa hvem de i den Tid Intet havde at klage, havde den foregaaende Aften behaget at blive ude til Klokken to om Natten, da hun endelig, ledsaget af en Cavalleer, fordristede sig til at ringe paa deres Port. Justitsraaden, der iforveien var bleven enig med sin Kone i, at de ikke vilde lukke hende ind, stod op og aabnede Vinduet, for at sige hende, at hun den næste Dag kunde hente sit Tøi og sin Afsked. Men her blev han af hendes Galan torteret paa den skammeligste Maade med Grovheder, Uqvemsord og frivole Talemaader, hvilke han naturligviis ikke kunde gjentage i sin Heelhed for Damerne, men hvoraf han dog gav nogle Prøver, og hvortil Huusjomfruen havde hørt med stort Behag, ja muligt endog soufleret sin Cavaleer; thi af enkelte Udfald kunde han skjønne, at denne kjendte noget til hans huuslige Forhold. Vi bevidnede naturligviis Justitsraaden vor Medfø-